

ניצחון החשמונאים בג' אותיות "לוי" על ג' קווים י-ו-ן קצר בינוני וארוך!

מלבד, אני אלמד אותך איך לחתום את שמך. ויאמר לו חתנו הלא שמך הוא "לוי" ובכן כך תעשה:

ראשית כל כתוב "א לאנגע שטריך" - קו ארוך [אות ל' שעולה כלפי מעלה], אחר כך כתוב "א מיטעלע שטריך" - קו בינוני [אות ו'], ולבסוף כתוב "א פינטעלע" - נקודה [אות י']. אך כאשר הגיע עת כתיבת התנאים, הפך העם הארץ את החתימה, וכתב תחלה "א פינטעלע" - נקודה, ואחר כך "א מיטעלע שטריך" - קו בינוני, ואחר כך "א לאנגע שטריך" - קו ארוך.

האיש סיים את הסיפור ששמע מהרה"ק הנ"ל, והביע את פליאתו שאינו מבין איזה קשר יש בין סיפור זה להדלקת נר חנוכה. אולם ה"בני יששכר" נתלהב מאד ואמר, כי בסיפור זה טמן הרה"ק מקאליב זי"ע בגודל חכמתו כל עניני חנוכה, כי שמו של האיש היה "לוי" שיש בו ג' אותיות הכלולות מג' קווים - קו ארוך, קו בינוני וקו קצר, וכתב את שמו הפוך קו קצר, קו בינוני וקו ארוך, שהן ג' אותיות "יון".

והנה מי בא בסוד קדושים להבין שיח סוד שרפי קודש, אך עם כל זאת חשבתי דרכי לפתוח פתח כחודו של מחט, לברר ברתת ובזיע מקחם של שני צדיקים הללו - רמזי מצפונותיו של הרה"ק מהרי"א מקאליב זי"ע, עם הפתרון שעדיין נשאר בגדר חידה סתומה של ה"בני יששכר" זי"ע, על פי הקדמות יקרות ואמיתיות ממשנתם הטהורה של רבותינו הקדושים זי"ע, אשר יאירו לנו את הדרך אשר נלך בה, ומה' נבקש שיוליכנו בדרך אמת.

"לוי כנגד מלכות יון"

פתח דברינו יאיר כי כל הסיפור של הרה"ק מקאליב זי"ע מבוסס על מאמר חכמינו ז"ל, שיש קשר בין נס חנוכה שנעשו על ידי החשמונאים הכהנים הקדושים משבט לוי למפלת מלכות יון, כמבואר במדרש (ב"ר צט ב): "לוי כנגד מלכות יון, זה שבט שלישי, וזו מלכות שלישיה, זה אותיותיו משולשין, וזו אותיותיה משולשין".

פירוש, "לוי" הוא שבט השלישי: ראובן, שמעון, לוי, ואילו מלכות "יון" היא מלכות השלישית מארבע מלכויות: "בבל, מדי, יון, אדום. "לוי" יש בו ג' אותיות וכן "יון" יש בו ג' אותיות. הרי לנו דברים ברורים כי המלחמה של החשמונאים עם היוונים, היתה בעצם מלחמה של שבט "לוי" שיש בשמו ג' אותיות כנגד ג' אותיות "יון".

הנה כי כן נוכל להציץ מן החרכים להבין מעט מזעיר, מה שרמז הרה"ק מקאליב זי"ע בסיפורו המופלא על פי הפתרון של ה"בני יששכר" זי"ע על נס חנוכה, כי המלחמה בין החשמונאים משבט לוי ליוונים, היה בעצם מאבק קשה בין ג' אותיות "לוי" לג' אותיות "יון", כי היוונים שעמדו על ישראל "להשכיחם תורתך", ביקשו להשכיח ולהפוך ג' אותיות "לוי" לג' אותיות "יון", כפי ששכח העם הארץ וטעה לכתוב שמו "לוי" בהיפוך "יון", ואילו החשמונאים משבט לוי התגברו על ג' אותיות יון והחזירו ג' אותיות "לוי" למקומן.

אולם עדיין מוטלת עלינו חובת הביאור, כי הן אמת שהיה כאן מאבק בין החשמונאים משבט

שירדו כל השבטים יחד עם בנימין למצרים, ערך להם יוסף סעודת חנוכה כנרמז באמרו: "וטבוח טבח והכן", כי בהיותו יחד עם כל אחיו י"ב ראשי השבטים אשר מהם מורכב כלל ישראל עד סוף כל הדורות, ביקש לעשות בכך הכנה לנס חנוכה לבטל הקליפה הגדולה של מלך יון, במספר שמו יוסף אשר גם בהיותו "מלך" במצרים עמד בקדושתו.

אלא שעתה מוטלת עלינו החובה לבאר דברי ה"מגלה עמוקות", מה ראה על ככה לתאר את קליפת יון בתואר "מלך יון", משמע שיש קשר בין "מלכות יון" למלחמה כנגד ישראל, וכן משמע ממה שתקנו לומר בנוסח על הנסים: "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל", הזכירו כאן התואר "מלכות יון" ולא סתם "כשעמדו היוונים". וצריך להבין המשמעות של המלחמה הרוחנית של "מלכות יון".

עוד ראוי להתבונן במה שמצינו דבר מיוחד בענין מצות הדלקת נר חנוכה כמו ששינונו בגמרא (שבת כא:): "תנו רבנן, מצות חנוכה נר איש וביתו, והמהדרין נר לכל אחד ואחד, והמהדרין מן המהדרין, בית שמאי אומרים, יום ראשון מדליק שמונה, מכאן ואילך פוחת והולך, ובית הלל אומרים, יום ראשון מדליק אחת מכאן ואילך מוסיף והולך".

ונתייגעו בספרים הקדושים לבאר מה ראו חכמינו ז"ל על ככה לתקן מצות הדלקת נר חנוכה בג' דרכים: א) בדרך פשוטה: "נר איש וביתו", ב) בדרך מהדרין: "נר לכל אחד ואחד", ג) בדרך מהדרין מן המהדרין: "מוסיף והולך", מה שלא מצינו בשום מצוה דרבנן שתיקנו לקיימה בשלשה אופנים.

הפתרון של ה"בני יששכר" לחידה של הרה"ק מקאליב זי"ע

נקדים סיפור פלאי בענין חנוכה שהביא בספר "תורת א"י" (מכתב ז') משני מאורי עולם - הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב והגה"ק בעל "בני יששכר" זי"ע, וכך היה הסיפור:

הגה"ק בעל "בני יששכר" זי"ע שימש ברבנות ארבע שנים במונקאטש טרם שחזר לדינוב. והיה כאשר הגיע למונקאטש פגש באיש אחד שעוד זכה להסתופף בצל הקודש של הרה"ק מקאליב זי"ע, וביקש ממנו שיספר לו ענין פלא שראה אצל הקדוש הנ"ל. סיפר האיש שהיה פעם אצלו בחנוכה, ולפני הדלקת נר חנוכה סיפר הרה"ק מקאליב זי"ע מעשה כזה:

ככפר אחד דר עם הארץ גדול בשם "לוי", שהצליח מאד במסחרו עד שנעשה עשיר גדול, ויקח לבתו הראשונה חתן בן תורה. אחר כך נתעשר האיש עוד יותר עד שהיה לגביר עצום, והחליט לקחת לבתו השניה עילוי מפורסם, ויסע עם חתנו הראשון לעיר שהיתה שם ישיבה גדולה, וביקש מראש הישיבה שיבחר לו את העילוי היותר גדול בתלמידי הישיבה, וכן עשה ויקח את העילוי לחתן.

לפני כתיבת התנאים נזכר העשיר שהמנהג הוא, כי ההורים של החתן והכלה חותמים על שטר תנאים, ויביע את צערו לפני חתנו הראשון שאינו יודע לכתוב. אמר לו חתנו הסר דאגה

לקראת שבת חנוכה פרשת מקץ הבאה עלינו לטובה, דבר בעתו מה טוב לפתוח בפסוק שנאמר, כאשר נפגש יוסף עם כל אחיו בפעם השניה שירדו במצרים, אחרי שהביאו אתם גם את בנימין (מג טז): "וירא יוסף אתם את בנימין ויאמר לאשר על ביתו, הבא את האנשים הביתה וטבוח טבח והכן, כי אתי יאכלו האנשים בצהרים".

מצינו על כך חידוש גדול, כי מה שצוה יוסף להכין סעודה זו לכל אחיו היא סעודת חנוכה, כמו שכתב ב"שלטי הגבורים" על הגהות במרדכי מסכת שבת (סוף פרק במה מדליקין בדפי המרדכי דף ע"ט):

"ברוב השנים חנוכה חל בפרשת מקץ, וסימנך (בראשית מא א) מקץ שנת"ם, נוטריקון ש"מאל נ"ר ת"דליק י"מין מ'זזה... ואני יום טוב הכותב קבלתי סימן אחר בפרשת ויהי מקץ (שם מג טז) וטבוח טבח והכן - הח' מטבח והתיבה והכ"ן, הן אותיות חנוכה, וסמך לסעודות שעושים בחנוכה, ואותיות וטב"ח טב"ח בגימטריא מ"ד כמו הנרות".

כאשר נתבונן בזה נשכיל להבין כי זהו מחזה פלא והפלא, יעקב אבינו יושב בביתו בארץ ישראל, כאשר כל י"ב בניו ראשי השבטים כולל בנימין נמצאים במצרים, בראשם יוסף הצדיק מלך במצרים שאף אחד מאחיו אינו מכירו, והנה יוסף מצוה לאשר על ביתו: "וטבוח טבח והכן" - לערוך סעודה לכבוד חנוכה.

יוסף בגימטריא מלך יון

יתכן לומר רעיון נכבד מדוע ערך יוסף הצדיק סעודה לכבוד חנוכה במצרים, על פי מה שכתב ב"זרע קודש" להרה"ק מראפשיץ זי"ע (חנוכה ליל ה) בשם המקובל האלקי בעל "מגלה עמוקות" על ואתחנן (אופן רנב), כי יוסף הצדיק בקדושתו מבטל קליפת יון, לכן יוסף בגימטריא זה לעומת זה כמספר מלך יון ראש קליפת יון וכמספר שמו אנטיוכ"ס.

ויש לבאר מדוע דוקא יוסף בקדושתו מכניע קליפת מלך יון, על פי מה שתקנו בנוסח על הנסים: "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל, להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך". ומבואר בספרים הקדושים כי היוונים לא עשו כהמן הרשע שביקש להשמיד את כל היהודים, אלא ביקשו להשפיע על ישראל להתחבר ולהתערב עמם ועל ידי זה ישכחו ח"ו את תורת ה' בבחינת (תהלים קו לה): "ויתערבו בגוים וילמדו ממעשיהם".

והנה יוסף היה "מלך" במצרים כמו שפירש רש"י (שמות א ה): "ויוסף היה במצרים... להודיעך צדקתו של יוסף, הוא יוסף הרועה את צאן אביו, הוא יוסף שהיה במצרים ונעשה מלך ועומד בצדקו". ומבואר במדרש (ויק"ר לב ה): "יוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערוה ונגדרו ישראל בזכותו, אמר רבי חייא בר אבא, כדאי היה גזור ערוה בעצמו שנגאלו ישראל על ידו". על כן דוקא יוסף שהיה "מלך" במצרים ועמד שם בקדושתו, וסלל את הדרך לכל ישראל שלא ילמדו ממעשה מצרים, הוא מבטל בקדושתו קליפת מלך יון במספר השוה.

מעתה יאיר לנו להבין מדוע דוקא אחרי שנתמנה יוסף למלך על מצרים, זאת ועוד אחרי

מגלה עמוקות: הקליפה הגדולה של "מלך יון" מתבטלת על ידי קדושת יוסף בגימטריא מלך יון

"וטבוח טבח והכן" - יוסף הכין סעודת חנוכה לאחיו, אחרי שסלל את הדרך לבטל קליפת מלך יון

ביאור הסיפור של הרה"ק מקאליב זי"ע לפני הדלקת נר חנוכה, על עם הארץ בשם לוי ששכח איך לחתום שמו

הבני יששכר מפענח את הסיפור, העם הארץ הפך את אותיות לו"י לאותיות יון, רמז על מלחמת החשמונאים

"מלך יון" - מלך נוטריקון מ'זח ל'ב כ'בד, שטימא את המוח בחכמה יוונית כדי לקלקל את כל הגוף

ג' אותיות י-ו-ן, קו הקצר י' כנגד המוח, קו הבינוני ו' כשירד עד הלב, קו הארוך ו' כשירד עד הכבד

זרע קודש: אות ל' היא רמז על קומת האדם, חלק העליון הראש, חלק האמצעי הגוף, חלק התחתון רגלים

אות ו' של יון קומת אדם שאינו מתכופף לה', אות ל' של לו"י קומת אדם המשתחוה לה' וראשו עולה

לוי" למלכות יו"ן, אולם מלשון המדרש: "זה אבותיו ממשולשין, וזו אותיותיה משולשין", וכן מהסיפור של הרה"ק מקאליב ז"ל, שמע שיש משמעות מיוחדת למאבק בין ג' אותיות "לוי" מצד הקדושה, לעומת ג' אותיות "יון" שמצד הקליפה, וצריך להבין מהו הביאור בזה בדרך עבודה.

חכמה יונית כנגד חכמת התורה

ונראה לבאר הענין בזה בהקדם לבאר בנוסח על הנסים: "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך". מבואר מזה כי היוונים התנגדו לא רק לקיום המצוות אלא בעיקר לחכמת התורה. והביאור על כך למדנו ממשנתו הטהורה של המהר"ל מפראג ב"נר מצוה" על חנוכה (חלק א עמוד יא), כי היוונים היו חכמים גדולים אפלטון אריסטו ותלמידיהם שהיו פילוסופים גדולים, והשיגו בחכמתם כי חכמת התורה עמוקה ונשגבה לאין ערוך מחכמת יונית.

זאת ועוד הבינו שאינם מסוגלים כלל להשיג חכמת התורה, כמבואר במדרש (איכה רבה ב יג) על הפסוק (שם ב ט): "מלכה ושריה בגוים אין תורה, אם יאמר לך אדם יש חכמה בגוים תאמן... יש תורה בגוים אל תאמן, דכתיב מלכה ושריה בגוים אין תורה". על כן התקנאו בישראל וביקשו לעקור מהם חכמת התורה ובמקום זה להכניס במוחם חכמה יונית.

ומביא המהר"ל ראייה שהיוונים התקנאו בחכמת התורה של ישראל, ממה שמצינו בגמרא (מגילה ט). כי תלמי המלך צוה על חכמי ישראל לתרגם לו את התורה ליוונית, הרי שחשקו בחכמת התורה אלא שלא היו מסוגלים להשיג עומק חכמתה, ומסיים המהר"ל את דבריו בלשון קדשו: "הקירוב הזה עצמו היה גורם שרצו לאבד מהם התורה, כי אין גיבור מתקנא אלא בגיבור שכמותו, ולפיכך רצו לאבד מהם התורה".

עבודת ה' בבחינת מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד

חשבתי דרכי לבאר לפי המהר"ל עמידתם האכזרית של מלכות יון הרשעה על עם ישראל להשכיחם תורת ה', על פי מה ששינוי בגמרא (ע"ז ד:): שהקב"ה זועם בכל יום רגע, ככתוב (תהלים ל ו): "כי רגע באפו", ומפרש בגמרא שהוא: "דגע כמריה", כלומר כשיעור זמן אמירת ג' אותיות "רגע".

ובלעם הרשע ידע לכוון הרגע שהקב"ה זועם, ורצה לקלל בו את ישראל לכלותם ח"ו מן העולם, אלא שהקב"ה עשה צדקות עם ישראל שלא זעם באותם הימים. והקשו התוספות (ד"ה רגע כמריה): "ואם תאמר מה היה יכול [בלעם] לומר בשעה מועטת כזאת. ויש לומר היה אומר כלם, והקב"ה הפכו ואמר מלך כדכתיב (במדבר כג כא) ותרועת מלך בו".

וביאר הרה"ק רבי ישראל מרוזין ז"ל על פי המבואר בזוהר הקדוש ובכתבי האריז"ל, כי כל מעשי האדם יוצאים מהכוח אל הפועל על ידי שלשה ראשי איברים שסימנם מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד, השלב הראשון היא "מחשבה" מצד הנשמה שמשכנה במוח, השלב השני הוא "רצון" מצד הרוח שמשכנה בלב, השלב השלישי הוא "מעשה" מצד הנפש הבהמית שמשכנה בכבד, המנקה את הדם שהיא הנפש העושה את כל המעשים בפועל.

והנה שלימות העבודה היא לעבוד את ה' מלמעלה למטה בג' בחינות אלו מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד, דהיינו שלא יעשה שום מעשה בעולם, עד שישקול תחילה

במחשבתו על פי חכמת התורה שבמוחו כי זהו רצון ה', ואז תשפיע המחשבה מהנשמה שבמוחו על הרצון שבלב שירצה לקיים מעשה טוב זה, ואחר כך תשפיע הרצון של הרוח שבלב על הנפש שבכבד, שתוציא את המחשבה שבמוחו ואת הרצון שבלב מהכוח אל הפועל.

אולם בלעם הרשע רצה לקלל את ישראל כל"ם, שיעשו כל המעשים מלמטה למעלה בבחינת כל"ם - כ'בד ל'ב מ'וח, שתתעורר תחילה הנפש הבהמית שבכבד המתאוות לכל הבלי העולם הזה, ותשפיע על הרצון שבלב לעוררו לחומריות, ואחר כך ישלוט הלב על המוח לכפות עליו לחשוב איך למלא את התאוות. וזהו שכתבו התוספות: "והקב"ה הפכו ואמר מלך כדכתיב ותרועת מלך בו" - מל"ך דייקא בבחינת מ'וח ל'ב כ'בד, שסדר הפעולה יהיה מלמעלה למטה ולא להיפך עכ"ה"ק.

ג' אותיות יו"ן - מוח לב כבד

מעתה נשכיל להבין הסכנה הגדולה מצד מלכות יון שעמדה על ישראל להשכיחם תורת ה', כי כאשר ראו היוונים שמלכותי בבל ומדי שקדמו להם לא הצליחו לקלקל את ישראל, הבינו מזה כי הסיבה לכך היא, כי הם ניסו לקלקל את ישראל על ידי המשכתם לתאוות העולם בבחינת כל"ם - כ'בד ל'ב מ'וח, אולם לא הצליחו בזה שהרי בלעם הרשע כבר ניסה לעשות כן והפך הקב"ה את מחשבתו לאותיות מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד.

על כן נתחכמו היוונים להילחם עם ישראל בבחינת מל"ך עצמו, על ידי שעמדו על ישראל להשכיחם תורת ה' שבמוח, ובמקום זה הכניסו במוחם חכמה יונית, ועל ידי זה גם כאשר יפעלו בבחינת מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד, ישפיע המוח את חכמת היוונית הטמאה על הרצון שבלב, והרצון שבלב ישפיע חכמה טמאה זו על כלי המעשה שבכבד, וכך במקום לקיים מצוות ילכו בדרכי היוונים לרדוף אחרי כל הבלי העולם הזה.

ועתה בא וראה דבר נפלא, כי ענין זה רמוז בג' קווים של אותיות יו"ן, הקו הקצר של האות י' היא כנגד החכמה שבמוח כמבואר בזוהר הקדוש (פרשת פנחס רלב): "חכמה". וכאשר יורדת המחשבה שבמוח להשפיע על הרצון שבלב מתארך הקו של י' ונעשה ו'. אחר כך כאשר הרצון שבלב יורד להשפיע על הכבד, להוציא בפועל את המחשבה והרצון על ידי כל איברי הגוף, מתארך הקו יותר עד שנעשה ו' פשוטה, כצורת כל קומת הגוף מלמעלה עד למטה. וזהו ענין ג' אותיות יו"ן מצד הקליפה, להכניס במוחם של ישראל חכמה יונית, שתשפיע מלמעלה למטה לקלקל את כל מערכת הגוף בבחינת מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד.

הנה כי כן יאיר לנו להבין דברי המגלה עמוקות" כי קליפת יון הוא "מלך יון", וכן מה שתקנו בעל הנסים: "מלכות יון הרשעה", כי "מלך יון" רומז על מלחמת היוונים בבחינת מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד, אשר הן המה ג' קווים בג' אותיות יו"ן - קו י' המחשבה שבמוח, יורד להשפיע על הלב ומתארך לקו ו', ומשם יורד עוד יותר למטה להשפיע על הכבד ומתארך לקו ו', ובכך עמדה "מלכות יון" הרשעה על ישראל להשכיחם תורת ה'.

אמנם זה לעומת זה כנגד מל"ך יו"ן עומד יוס"ף מצד הקדושה במספר השוה שהיה מל"ך במצרים ועמד בצדקו, כי גם במצרים עבד את ה' בבחינת מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד מצד הקדושה, ולא נמשך אחרי טומאת מצרים שמילאו תאוות לבם, ועל ידי זה סלל את הדרך לכל ישראל לעבוד את ה' בבחינה זו, ובכך הוא מבטל קליפת מל"ך יו"ן מצד הטומאה.

אות ל' צורת קומת אדם המשתחוה לה'

בדרך זו במסילה נעלה לבאר איך התגברו החשמונאים משבט לוי על ידי ג' אותיות לוי" על ג' אותיות יו"ן, כמבואר במדרש: "לוי כנגד מלכות יון... זה אותיותיו משולשין, וזו אותיותיה משולשין". ולפי מה שלמדנו מהסיפור של הרה"ק מקאליב לפי ביאור ה"בני יששכר", ג' אותיות לוי" מקבילות לג' אותיות יו"ן. אולם באמת יש ביניהן שני הבדלים:

א) ג' קווים בג' אותיות לוי" - ארוך בינוני וקצר, הפוכים מג' הקווים בג' אותיות יו"ן - קצר בינוני וארוך. ב) האות ל' של לוי" המקבילה לאות ו' של יו"ן, יש בהן צד שוה ששתיהן קו ארוך היוצא מהשורה, אולם בעוד שהאות ו' יורדת מהשורה כלפי מטה, הרי האות ל' עולה מהשורה כלפי מעלה. זאת ועוד, שהאות ו' הוא קו ארוך בלי שום כפיפות, ואילו האות ל' הוא קו ארוך כפוף המחולק לשלשה.

ונראה לבאר הענין בזה על פי מה שכתב ב"זרע קודש" להרה"ק מראפשיץ ז"ל ע"פ בפרשתנו (פרשת מקץ ד"ה בי אדני), כי אות ל' היא רמז על קומת האדם המתחלקת לשלשה - ראש, ידים וגוף, ורגלים, ובלשון קדשו: "כי הלמ"ד הוא דוגמת קומת האדם, שקומתו הוא בג' דברים חלוקים, הראש הוא חלק אחד, והידים והגוף חלק ב', והשוקיים חלק ג'".

ויש להעיר כי המקור לכך הוא בכתבי רבינו האריז"ל (עץ חיים שער כג פ"ג), ומבאר שם כי צורת ל' היא כאדם המכופף את גופו וראשו עולה כלפי מעלה, לכן החלק האמצעי באות ל' שהוא כנגד הגוף הוא קו שוכב ולא עומד. ויש לומר כי הרמז בצורה זו היא על אדם המשתחוה לה', ומה שראשו פונה כלפי מעלה הוא רמז, שכל מחשבות האדם צריכות להיות מופנות כלפי מעלה בלתי לה' לבדו.

מעתה הרווחנו להבין ההבדל בין האות ו' של יו"ן לאות ל' של לוי", כי אות ו' עומדת בקומה זקופה בלי להשתחוות לה', מצד קליפת יו"ן המרחיקה את האדם מלהיכנע לפני הקב"ה ותורתו, ולכן הקו יורד למטה מן השורה, לרמז על הרדיפה אחרי הדברים השפלים. אך לעומת זה האות ל' שהיא קומה כפופה בהתבטלות להקב"ה, היא מצד שבט לוי" המתבטלים בקדושתם לפני הקב"ה בבחינת (תפלת נשמת): "וכל קומה לפניך תשתחוה".

"כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות"

על פי האמור נבוא לבאר ענין ג' קווים בג' אותיות לוי", שהם הפוכים מג' קווים בג' אותיות יו"ן, על פי המבואר בספרים הקדושים כי צריך להילחם עם הקליפה לעשות ההיפך הגמור ממה שהם רוצים, כמו שפירש ב"יטב לב" (פרשת לך לך) מה שאמר אברהם אבינו ללוט שנתחבר עם הרשעים (בראשית יג ט): "הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה".

לפי זה נראה לומר כי אחרי שנתחכמו היוונים להילחם עם ישראל מלמעלה למטה בבחינת מל"ך - מ'וח ל'ב כ'בד, על ידי שזממו לקלקל מחשבות מוחם בחכמה יונית, שתשפיע על הרצון שבלב והמעשה שבכבד שלא לקיים מצוות ה', נתחכמו החשמונאים להילחם עמהם על ידי שיחנכו את ישראל לעבוד את ה' מלמטה למעלה בבחינת כל"ם - כ'בד ל'ב מ'וח. כלומר שלא יקיימו המצוות מלמעלה למטה החל מהמחשבה שבמוחם,

כי אז עלולה המחשבה להתקלקל בחכמה יונית שהכניסו במוחם של ישראל.

אלא יקיימו המצוות תחילה בכלי המעשה של הכבד בתמימות בלי שום הבנה, ועל ידי זה ישפיע המעשה על הרצון שבלב והמחשבה שבמוח להצטרף לקיום המעשה בפועל. וכבר מצינו יסוד נפלא זה בדברי ה"חינוך" (מצוה טז), כי הפעולות והמעשים משפיעים על מחשבות האדם, ובלשון קדשו: "דע כי האדם נפעל כפי פעולותיו, ולבו וכל מחשבותיו תמיד אחר מעשיו שהוא עוסק בהם אם טוב ואם רע... כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות".

יומתק לצרף בזה מה שהביא ה"שם משמואל" (פרשת מקץ חנוכה שנת תרע"ג ליל א) בשם אביו הגה"ק בעל "אבני נזר" לפרש הנוסח בעל הנסים: "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחוקי רצונך", בלשון קדשו: "שביותר היו היונים מתנגדים לחוקים שהם בלי טעם אלא למעלה מהטעם, והרשעים הללו שהיתה בהם חכמת הפילוסופים, וכמו שכתב הרמב"ן שחשב הוא ותלמידיו הרשעים, שכל שאיננו משיג בשכלו איננו אמת, על כן היו מתנגדים ביותר לחוקים".

ולפי האמור הביאור בזה, כי כאשר ראו היוונים שישראל מקיימים המצוות בבחינת כל"ם - כ'בד ל'ב מ'וח, שמקיימים תחילה במעשה אפילו בלי שום הבנה, הבינו מזה שלא יצליחו לקלקל את ישראל בחכמה יונית, על כן התנגדו שלא יקיימו ישראל את המצוות בבחינת חוק בלי טעם כי אם בהשכל ודעת כדי לקלקל אותם.

מעתה יאיר לנו להבין מעט מעט מעיר סוד שיח שרפי קודש, הסיפור של הרה"ק מקאליב ז"ל ע"פ עם הביאור של ה"בני יששכר", כי אכן החשמונאים משבט לוי נצחו את היוונים במלחמה על ידי שהתגברו עם ג' אותיות לוי" על ג' אותיות יו"ן, כי היוונים ביקשו לקלקל את ישראל בג' קווים של ג' אותיות יו"ן - קו המוח אות ו' יורד להשפיע על קו הלב אות ו', וקו הלב אות ו' יורד להשפיע על קו הכבד אות ו', קומה פשוטה שאינה מתכופפת לפני הקב"ה.

לכן החליטו החשמונאים להילחם עמהם, על ידי שיעבדו את ה' בבחינת כל"ם - כ'בד ל'ב מוח הרמוזים בג' אותיות לוי", כי האות ל' שהיא בצורת קומת האדם המשתחוה לה', היא בבחינת פעולת הכבד שמקיים המצוה במעשה עם כל איברי הגוף כי הוא נכנע לפני הקב"ה, ומאחר כי אחרי הפעולות נמשכים הלבבות, הרי פעולה זו עולה מלמטה למעלה להשפיע על הלב שהיא הקו של האות ו', ואחר כך משפיע הרצון שבלב על המחשבה שבמוח להבין כי כך ראוי לעשות בבחינת הקו של האות י'.

כיון שבאנו לידי כך ירווח לנו להבין מה שתקנו חכמינו ז"ל, לקיים מצוות הדלקת נר חנוכה בג' דרכים, כי הם מכוונים כנגד ג' בחינות כל"ם - כ'בד ל'ב מ'וח, כי מה שתקנו לקיים המצוה "נר איש וביתו", דהיינו נר אחד לכל הבית, הוא כנגד קיום המצוה בפועל עם כלי המעשה של הכבד, אשר בקיום המצוה במעשה אין הבדל בין אדם לאדם, שהרי כולם מקיימים המצוה במעשה באופן דומה.

ומה שתקנו לקיים המצוה בדרך מהדרין: "נר לכל אחד ואחד", הוא כנגד קיום המצוה עם השילוב של הרצון שבלב, ורצון זה הוא מיוחד לכל אחד ואחד לפי מדרגתו בעבודת ה', על כן צריך נר לכל אחד ואחד. ומה שתקנו לקיים המצוה בדרך מהדרין מן המהדרין להוסיף נר בכל לילה ולילה, הוא כנגד המחשבה וההשגה במוח המוסיפים אש התלהבות קדושה לקיום המצוה בתכלית השלימות.